

Projekt transferu innowacji, Leonardo da Vinci, Austria, LLP-LDV-TOI-12-AT-0015

Certyfikacja mentorów i tutorów (CERTI.MenTu)

Istota projektu:

Projekt dotyczy procesów edukacji i szkoleń zawodowych na stanowisku pracy. Jego celem nadrzędnym jest opracowanie, pilotażowe wdrożenie w krajach partnerskich i walidacja procedury certyfikacji kompetencji mentorów i tutorów zgodnie z międzynarodową normą ISO 17024:2003.

Tło i założenia projektu CertiMenTu

Kluczowym warunkiem zapewnienia wysokiej jakości ustawicznej edukacji zawodowej oraz osiągnięcia sukcesu w dążeniach do pogodzenia zmieniających się potrzeb szkoleniowych osób dorosłych oraz oczekiwań pracodawców w tym zakresie, jest kształtowanie odpowiednich kompetencji wśród osób koordynujących i nadzorujących wspomniane procesy edukacyjne.

Grupa instytucji badawczych, edukacyjnych, szkoleniowych i doradczych z kilku krajów europejskich już od roku 2010 realizuje prace w tym zakresie, w ramach programu *Uczenie się przez całe życie*.

Projekt CertiMentu¹, wdrażany aktualnie (2013-2014) przy współudziale ITeE-PIB, ma na celu opracowanie modelu wsparcia dla dwóch grup zawodowych uczestniczących w procesach szkoleń na stanowisku pracy, a mianowicie - mentorów i tutorów. Tutorzy rozumiani są, jako przedstawiciele instytucji edukacyjnych - trenerzy, nauczyciele, doradcy - wspierający uczniów objętych programami szkoleń zawodowych na stanowisku pracy w ich rozwoju osobistym i zawodowym, w stawianiu się samodzielnym uczniem. Mentorów z kolei zdefiniowano, jako pracowników przedsiębiorstw, w których odbywa się szkolenie zawodowe, wspierających osoby szkolone i sprawujących nad nim opiekę i nadzór podczas procesu edukacyjnego².

Jak potwierdziły badania w ww. krajach partnerskich, tutorzy i mentorzy odgrywają kluczową rolę w procesie edukacji i szkoleń zawodowych i mogą w znaczący sposób przyczynić się do jego jakości i efektywności. Aby mogli właściwie i profesjonalnie wykonywać swoje zadania, potrzebują szerokiego wachlarza kompetencji technicznych, osobistych, metodologicznych. Znaczna ich część jest wynikiem kształcenia nieformalnego i/lub własnej praktyki zawodowej.

Stąd zrodziła się realna potrzeba opracowania metody potwierdzania kompetencji mentorów i tutorów, w tym kompetencji zdobywanych poza formalnymi systemami kształcenia. Główne cele dwuletniego projektu CertiMenTu objęły zatem zdefiniowanie ujednoliconych (europejskich) kompetencji tutorów i mentorów; przygotowanie i pilotażowe wdrożenie programu szkoleń dla mentorów i tutorów oraz opracowanie procedury potwierdzania i certyfikacji ich kompetencji w sposób uznawalny w całej Europie.

Brak ujednoliconych standardów kompetencji mentora i tutora skutkuje dotychczasowym brakiem jednolitych (krajowych/ europejskich) systemów ich certyfikacji. Instytucje edukacyjne i szkoleniowe kształcące mentorów i/lub tutorów w systemie edukacji poza formalnej wydają „własne” certyfikaty, nie koniecznie respektowane na poziomie kraju czy też UE.

¹ *Certification of Mentors and Tutors* (CertiMenTu); www.certimentu.eu

² por. Religa J., *Przewodnik metodologiczny dla mentorów i tutorów*, ITeE-PIB, Radom 2011, s. 15-26

Przyjęto założenie, iż kwalifikacje zawodowe zarówno mentorów jak i tutorów dotyczą poziomu 6 ERK. Sformułowano efekty uczenia się znajdujące odzwierciedlenie w zadaniach zawodowych mentora i tutora. Następnie każdemu z efektów uczenia się przypisano zestawy koniecznej wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Partnerstwo Projektu CertiMenTu, wspierane akredytowaną firmą certyfikującą kompetencje personelu zgodnie z normą ISO 17024, przygotowało procedury certyfikacji kompetencji mentorów i tutorów odpowiadające wymogom tej normy.

Testowanie obydwu procedur było jednym z elementów fazy pilotażowej realizowanej w sześciu krajach europejskich. Uzyskana informacja zwrotna pozwoliła zweryfikować zaproponowane zapisy i przygotować ostateczne wersje obydwu procedur certyfikacji.

Mentorzy i tutorzy uzyskają tym samym po raz pierwszy możliwość potwierdzania i certyfikowania swoich kompetencji, w systemie jakości ISO- znanym i rozpoznawalnym nie tylko w Europie, ale i na świecie.

Podsumowanie

Prace zrealizowane dotychczas przez międzynarodowy zespół badawczy w znacznym stopniu porządkują kwestie związane z rolą i kompetencjami zawodowymi mentorów i tutorów. Ujęcie ich w sposób ujednolicony, uwzględniający doświadczenia, tradycje oraz uwarunkowania społeczno-ekonomiczne różnych krajów, zaowocowało europejskimi matrycami kompetencji, wpisującymi się w założenia ERK. To z kolei otworzyło możliwość potwierdzania i certyfikowania kompetencji mentorów i tutorów według ujednoliconych procedur, zgodnych ze standardami jakości ISO.

W ramach projektu *CertiMenTu* współfinansowanego przez Komisję Europejską, uczestnicy pilotażowych szkoleń, mieli możliwość bezpłatnego certyfikowania swoich kompetencji w akredytowanej austriackiej firmie certyfikującej. Wśród zaledwie 12 instytucji uprawnionych w Polsce do certyfikacji kadr pod kątem zgodności z normami ISO 17024: 2003, nie ma takiej, która w obszarach certyfikowanych kompetencji uwzględniałaby mentorów lub tutorów³. Przygotowane w ramach współpracy międzynarodowej narzędzia, procedury i formularze związane z procesem certyfikacji, stanowią atrakcyjny produkt, który może stanowić przyczynek do wypełnienia tej luki i który po zakończeniu fazy testowej będzie gotowy do wdrożenia na szerszą skalę.

³ Polskie Centrum Akredytacji; <http://www.pca.gov.pl>; [11.12.2012]